

СЕКЦІЯ XIV. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

ВИКОРИСТАННЯ КАРТИ ДІАЛЕКТІВ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ В УКРАЇНІ

Дулішкович Георгій Іванович

аспірант факультету інформаційних технологій

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Копча-Горячкіна Галина Ернестівна

старший викладач кафедри інформаційних управляючих систем та технологій

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Діалекти є важливою частиною мовної спадщини кожного народу. Вивчення та збереження діалектів допомагає зберегти цю спадщину для майбутніх поколінь. Карта діалектів України (<http://dialectmap.org>) допомагає в збереженні і вивченні різних лінгвістичних традицій та культурних особливостей різних регіонів України [1]. Вона допомагає відстежувати та документувати різні мовні варіації та відмінності в мові, які є частиною національної спадщини. Карта надає лінгвістам та дослідникам можливість досліджувати лінгвістичні відмінності між різними регіонами України [2]. Це важливо для розвитку мовознавства і розуміння, як мови еволюціонують і змінюються з часом. Вона може бути корисною для освіти та свідомості серед громадськості. Вона допомагає вивчити різноманітність мовної культури в Україні, сприяє вивченню інших мовних варіацій та розумінню, наскільки різноманітною може бути мова в одній країні.

Над розробкою карти працюють студенти факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет» з 2015 року під керівництвом завідувача кафедри інформаційних управляючих систем та технологій Олександра Міци та тодішнього студента, а тепер аспіранта, Георгія Дулішковича. Бетаверсію програми студенти факультету було презентовано у червні 2019 року. За цей час уже введено біля 40 тис. діалектизмів. Розподіл введених слів по областях наведено на рисунку 1. Також студенти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» працюють над такими проектами, як інтерактивна карта в рамках реалізації актуальних державних та громадських напрямків [3] та платформи корпусів текстових співів церковнослов'янською мовою [4].

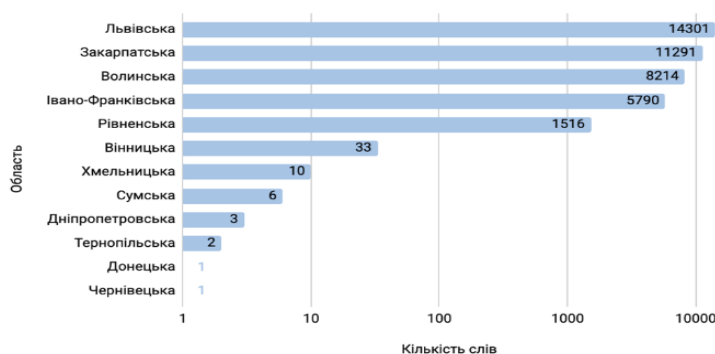

Рис. 1. Розподіл діалектизмів по областях

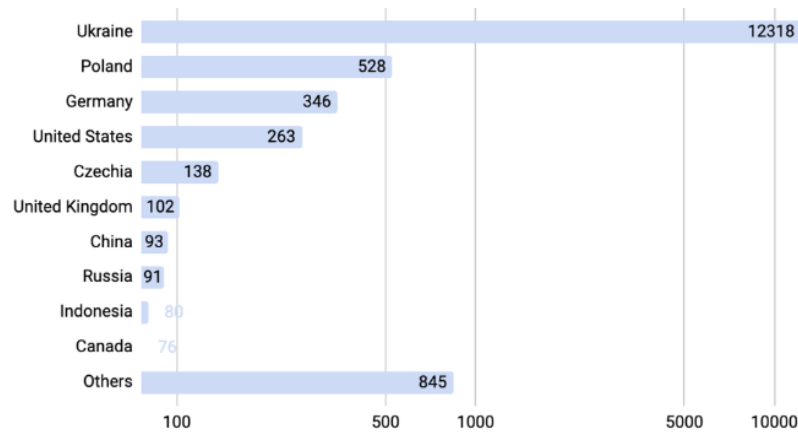

Рис. 2. Розподіл користувачів за країнами у 2023 році

Кількість користувачів сайту уже сягає 15 тисяч. Розподіл користувачів по країнам наведено на рисунку 2. Наведені цифри вказують на дуже високий інтерес до цієї розробки. Планується підвищити інтерес до наведених розробок, задіявши різні технології, які будуть висвітлювати аналітичну інформацію [5].

Опишемо технології за допомогою яких була написана інтерактивна карта діалектів України. Клієнтська частина сайту написана за допомогою React.js з використанням бібліотеки MOBX. Серверна частина написана на мові програмування Ruby з використанням фреймворку Ruby on Rails. Як основну базу даних було використано реляційну СКБД PostgreSQL, а також Redis cache для кешування деяких часто використовуваних даних. Кожного року розширюються можливості цієї розробки.

Висновки. Загалом, карта діалектів України важлива для збереження, дослідження та вивчення лінгвістичного різноманіття в країні. Вона може використовуватися в різних галузях, включаючи лінгвістику, культурологію та освіту.

Список використаних джерел:

1. Mitsa, O., Sharkan, V., Maksymchuk, V., Varha, S., & Shkurko, H. (2023). Ethnocultural, Educational and Scientific Potential of the Interactive Dialects Map. In 2023 IEEE International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST) (pp. 226-231). Astana, Kazakhstan. doi: 10.1109/SIST58284.2023.10223544.
2. Міца, О. В., Шумицька, Г. В., Шаркань, В. В., Венжинович, Н. Ф., & Дулішкович, Г. І. (2022). Інтерактивна карта діалектів як інструмент фахової підготовки студентів філологічних спеціальностей. 88 (2). 126–138. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4787>.
3. Lupei, M., Shlahta, M., Mitsa, O., Horoshko, Y., Tsybko, H., & Gorbachuk, V. (2022, September). Development of an Interactive Map Within the Implementation of Actual State and Public Directions. In 2022 12th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT) (pp. 384-387). IEEE. doi: 10.1109/ACIT54803.2022.9913191.
4. Popovych, N., Lutskiv, A., Mitsa, O., Lyntvar, O., & Ivanova, A. (2023). Ukrainian Redaction of Church Slavonic (URCS): Needs for Digitalization and Text Corpora Platform Generation. Part I.
5. Lupei, M., Mitsa, O., Sharkan, V., Vargha, S., & Gorbachuk, V. (2022, April). The identification of mass media by text based on the analysis of vocabulary peculiarities using support vector machines. In 2022 International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST) (pp. 1-6). IEEE. doi: 10.1109/SIST54437.2022.9945774.